

Nummer 9.1
MAART 2009

NIEUWSBRIEF

Platform Vredescultuur

voor een Cultuur
van Vrede en Geweldloosheid

Beste Lezer,

Een nieuwe lente, een nieuw geluid. Het is altijd weer een wonder hoe de natuur zich vernieuwt en alles weer een frisse aanblik krijgt. We boffen, dat we leven in een klimaat met zulke duidelijke seizoenen. Het Platform Vredescultuur is dit jaar ook weer met frisse moed begonnen. Dat is al te zien aan onze website, www.vredescultuur.nl. Het is de moeite waard om er een bezoekje te brengen; we zijn benieuwd naar uw reactie.

Er heeft zich ook een nieuw lid voor het Platform aangemeld. Het REGG Platform, Respect en Geen Geweld, een van de vele lokale organisaties die proberen van Nederland een veilige, geweldloze en prettige samenleving voor iedereen te maken. Zie ook het Profiel van een Lidorganisatie.

In deze Nieuwsbrief aandacht voor enkele van de vele initiatieven om in Nederland een Cultuur van Vrede te bewerkstelligen. We wensen u veel leesplezier en inspiratie.

Vrede en alle goeds
Janne Poort – van Eeden

Vredesbeweging nodig in de strijd voor een andere economie

door: Greetje Witte-Rang, Anke Kooke en Han Deggeller

‘Wij pleiten voor een radicale omslag van onze economieën, een omslag die op betrekkelijk korte termijn diep zal ingrijpen in de omvang van en de wijze waarop wij produceren, handel drijven, geld creëren en consumeren. Dat kan slechts als die omslag gedragen wordt door een brede alliantie van maatschappelijke krachten. Wij nodigen iedereen, en zeker de politiek, de vakbeweging, het bedrijfsleven, de wetenschap en de sociale bewegingen uit om aan die alliantie deel te nemen, en verantwoordelijkheid te nemen voor de overgang naar een waarlijk duurzame en solidaire economie.’

Zo luidt het slot van de zogenaamde Verklaring van Tilburg, voortgekomen uit een bijeenkomst in januari 2008 in Tilburg van 300 Vlamingen en Nederlanders. Met hun verklaring hoopten ze een beweging op gang te brengen voor de transitie naar een wereldwijde duurzame en solidaire economie.

WILPF Nederland nam eind 2008 het initiatief de ideeën van ‘Tilburg’ te verbreden met ideeën voor een ‘vreedzame’ economie. Economie, en zeker de grote economische problemen van dit moment, heeft immers alles te maken met bewapening en gewelddadige conflicten. Voorzien van een notitie over de vele raakpunten van oorlog en geweld met een duurzame en solidaire economie vroegen ondergetekenden de Werkgroep Duurzame en Solidaire Economie (DSE) of die inbreng op prijs gesteld werd. Het antwoord was positief: inhoudelijke inbreng en iemand met een vredesachtergrond als contactpersoon voor de Werkgroep DSE waren zeer welkom. Greetje nam plaats in de Werkgroep. We bespraken onze notitie met enkele deskundigen. People Building Peace toonde zich, als coalitie van een groot aantal organisaties, geïnteresseerd. We bereidden ons, met enkele anderen uit de vredesbeweging, voor op de tweede grote conferentie van het Platform, die op 16 januari in Antwerpen plaatsvond onder de titel *De Omslag – Transitie naar een Duurzame en Solidaire Economie*.

Economie en geweld

De notitie die we inbrachten (zie www.wilpf.nl) beschrijft hoe armoede, ecologische achteruitgang en gewapende strijd samenhangen. Een omslag op alle drie terreinen is nodig voor de ontwikkeling van een nieuwe duurzame economie wereldwijd. Zo heeft veel geweld te maken met ongelijkheid in rijkdom en de toegang tot grondstoffen. Het streven van de rijken in de wereld om hun consumptieniveau te handhaven is een bron van veel geweld. Andersom vernietigen oorlog en geweld productie, veroorzaken ze schaarste en verwoestijning, leidend tot armoede, uitzichtloosheid en nieuwe strijd. Het heersende neo-liberale economische beleid veroorzaakt vaak geweld, bijvoorbeeld in arme landen die in opdracht van het IMF neo-liberale economische maatregelen moeten uitvoeren. Sociale spanningen zijn daarvan het gevolg, vaak gevolgd door geweld. Gewone burgers, waaronder veel vrouwen en kinderen, worden daar het slachtoffer van. Voorts zien we dat de EU streeft naar ‘de versterking van de Europese defensie op technologisch en industrieel gebied en het tot stand brengen van een concurrerende Europese markt voor defensie-uitrusting’. Maar geweldsvorbereiding (zoals de productie van wapens) leidt tot niet-productieve investeringen. De belangen van bedrijven bij gewelddadige conflicten (wapenproducenten en hun toeleveranciers, beveiligingsbedrijven e.d.) verlengen oorlogen en versterken het geweld. En de rol van de VN om gewapende conflicten te voorkomen en te bestrijden wordt voortdurend ondermijnd. In lijn met al deze punten formuleerden we voorstellen voor ander beleid waaronder het ontwikkelen van een voor ‘oorlog en oorlog gerelateerde zaken’ gecorrigeerd BNP, een ‘oorlog/vredesvoetafdruk’ en acties om institutionele beleggers (zoals pensioenfondsen), maatschappelijke organisaties en individuen ervan te weerhouden te beleggen in bedrijven die belang hebben bij oorlog. Voorkomen moet worden dat een oplossing voor de recessie die een gevolg is van de kredietcrisis gezocht wordt in de vorm van extra investeringen in de wapenindustrie. In een ‘cultuur van vre-

de' horen dit soort maatregelen thuis. De vorming van draagvlak onder de bevolking is daarbij van cruciaal belang.

Conferentie in Antwerpen

Het was nog te vroeg om te verwachten dat de tekst al door zou werken op de conferentie in Antwerpen, al kwam het onderwerp wel af en toe zijdelings ter sprake. De Duitse milieuwetenschapper Wolfgang Sachs was hoofdspreker. Hij gaf in een aantal aansprekende beelden goed weer wat er mis is in de wereld (zie het kader) en in welke richting naar oplossingen gezocht moet worden. Sachs vergeleek de industriële maatschappij met een logge en machtige tanker, terwijl de ecologische samenleving eerder een zeilboot is: klein, elegant en wendbaar. Als we naar een samenleving van zeilboten willen gaan, moeten we ons met een lichtere lading tevreden stellen. Dat gaat gepaard met 'ontmaterialisering', een lichtere economie, meer dienstverlening en minder materiële productie, maar een heleboel nieuwe mogelijkheden. Er is net als in de jaren dertig een New Deal nodig om de economie te redden, maar dan wel een Green New Deal die tegelijk ook het klimaat redt.

Op de conferentie werden in een reeks workshops en forumdiscussies over verschillende thema's voorzeten gegeven voor voorstellen die in gesprekken met beleidsmakers ingebracht kunnen worden. De werkgroep DSE zal die voorzeten in de komende tijd verder uitwerken.

Daarnaast heeft de werkgroep nog andere plannen waarbij ook de vredesbeweging actief kan worden. Er komen expertmeetings waarop belangrijke onderdelen van de problematiek verder uitgediept kunnen worden. Bij twee

daarvan kunnen vredesorganisaties actief zijn. Eén bespreekt de sociaal-psychologische aspecten van de transitie: hoe komen veranderingen tot stand en welke weerstanden zijn er te overwinnen? Experts van het Platform voor een Cultuur van Vrede kunnen daar mogelijk inbreng hebben. De andere expertmeeting wordt georganiseerd met PBP en gaat over de relatie tussen gewapende conflicten en economie. Dat zal een goede gelegenheid zijn om de vredesbeweging in de volle breedte te betrekken bij het werk van het Platform DSE en de twee belangrijke thematieken veel nauwer op elkaar te betrekken.

Tot nu toe hebben wij, Han Deggeller, Greetje Witte-Rang en Anke Kooke, de lijnen uitgezet voor deze samenwerking. Degenen die mee willen werken, bijvoorbeeld aan de verspreiding van informatie, beeldmateriaal, onderzoek, coördinatie evenement, etc. kunnen zich melden bij info@wilpf.nl. Zie ook: www.economischegroei.net en www.wilpf.nl

Wolfgang Sachs verwees onder meer naar de onderzoeken rond de ecologische voetafdruk en de daaruit voortkomende datum voor de 'earth overshoot' (dat is de dag dat we de voor dat jaar beschikbare natuurlijke hulpbronnen opgebruikt hebben). Die dag valt steeds vroeger. Twintig jaar geleden lag die nog in eind december, dus dat ging redelijk goed. Tien jaar geleden viel de dag op 7 november, een jaar geleden op 23 september. En dat is dan het wereldgemiddelde. Voor Duitsland valt de 'earth overshoot-day' al op 15 mei.

Van de Lidorganisaties

Campagne Beter Geweldloos

Een klein werkgroepje uit de Raad van Toezicht van het Platform Vredescultuur bereidt een voortzetting van de succesvolle campagne Beter Geweldloos voor. Het boekje, met organisaties, trainingen en materiaal rond negen aspecten van geweldloosheid zal in ieder geval worden herdrukt, waarbij meteen een paar foutjes hersteld kunnen worden. De boekjes zijn hopelijk in maart klaar; de prijs blijft 3 euro.

Brieven aan Erasmus

Huis van Erasmus heeft tot op heden 14 brieven ontvangen in het kader van het project "Brieven aan Erasmus". Ter gelegenheid van Wereldhumanismedag 21 juni 2008 nodigde Huis van Erasmus mensen uit om hun creatieve ideeën aan het papier toe te vertrouwen door het schrijven van een brief aan Erasmus met daarin ideeën over een hedendaagse invulling van het gedachtegoed van Erasmus. Wat kunnen en moeten wij in onze tijd doen om Erasmus' idealen te verwezenlijken? Mede gezien het aantal lopende toezeggingen wordt gestreefd de ontvangen brieven als bundel uit te gaan geven.

www.huisvanerasmus.nl

100 Deugden op Reflectiekaarten

Het Deugdenproject Nederland heeft een doos met reflectiekaarten uitgegeven: 100 deugden om je te inspireren.. Het is een prachtig verzorgde uitgave geworden met Hollandse foto's en een duidelijke omschrijving van zo'n 100 deugden. Dit is een keuze van 100 uit de 325 deugden die in alle religies een plek hebben in verhalen, parabels, uitspraken en die ook een plek hebben in niet-religieuze gemeenschappen. Deugden zien we dan ook als universele waarden, in alle (sub)culturen terug te vinden als basis en invulling voor de waarden en normen. Deugden zien we

als de bouwstenen van ons karakter, onze innerlijke krachten waar we op varen. Onze innerlijke gezindheden die leiden tot onze morele beslissingen waar ons gedrag uit voortkomt. Uitgever: Actonvirtues in Groningen. Meer info bij www.virtuesproject.nl

UNOY Peacebuilders traint voor Genderbeleid

Op 12 en 13 januari 2009 vond de eerste UNOY Peacebuilders gendertraining voor stafleden plaats. De training 'Gender, Jongeren en Vredesopbouw' is onderdeel van het bredere kader van het Genderbeleidsplan van UNOY Peacebuilders, en vormt een belangrijke eerste stap in het bereiken van de doelstelling op langere termijn om in het werk van het Internationale Secretariaat gender te integreren in het beleid en, in een latere fase, ook in dat van de lidorganisaties. Gender gaat over de opvattingen ten aanzien van de verschillen tussen man en vrouw. Alleen al het feit dat er bijna geen jongens aan de training deelnamen laat zien hoe bepalend die opvattingen kunnen zijn. Gender gaat niet alleen over vrouwen, maar net zoveel over mannen.

Internationale coalitie

De Internationale Coalitie voor het Decennium voor een Cultuur van Vrede en Geweldloosheid voor de Kinderen van de Wereld, waar ook het Platform Vredescultuur aan deelneemt, bestaat op dit moment uit 29 leden; 13 nationale coalities en 16 internationale organisaties. Onlangs zijn er drie nieuwe leden bijgekomen: de Nigeriaanse coalitie voor het Decennium, die zelf ook weer uit 14 leden bestaat, de Senegalese coalitie voor het Decennium, met 3 leden. En als laatste nieuwkomer de internationale organisatie SIGNIS (Katholieke Wereldvereniging voor Communicatie), gevestigd in Brussel die allerlei media omvat, zoals radio en televisie, internet, mediaopvoeding en deskundigen in nieuwe technologie. Ook de Congolese coalitie heeft lidmaatschap

Staf en enkele leden van de Internationale Coalitie voor het Decennium, in Parijs.

aangevraagd; hierover zal in de komende vergadering worden beslist.

Een belangrijke taak van de Internationale Coalitie is ieder jaar het organiseren van een Internationale Salon van Vredesinitiatieven. Zij doet dat samen met het Franse Platform Vredescultuur. Een nieuwe taak die de coalitie op zich genomen heeft is het lobbyen voor een nieuwe resolutie van de Verenigde Naties, om zich op te richten als dit Decennium in 2010 is afgelopen. Zij streven naar een uitspraak over het Recht van Kinderen op een opvoeding zonder geweld en op vredeseducatie. Ter verbreding van dit idee organiseren zij diverse symposia en conferenties.

Burgervredeswerk

Ontvoering van een lid van de Geweldloze Vredesmacht op Sri Lanka

In de vroege morgen van 13 februari werd een lid van de Nonviolent Peaceforce (NP) in Sri Lanka, Omar Jaleel, uit zijn woning ontvoerd door een enkele onbekende gewapende mannen. Het is volslagen onbekend waarom juist hij werd ontvoerd. Er werkt een internationale groep veldwerkers van de NP in Sri Lanka om de vredesbeweging daar te steunen. De belangrijkste taak van de NP is de bescherming van de burgers en gemeenschappen waar zij gevraagd zijn om te komen helpen, en natuurlijk ook de bescherming van de eigen vredeswerkers. Er wordt achter de schermen hard gewerkt om Omar Jaleel vrij te krijgen, echter zonder losgeld te betalen. Burgervredeswerkers zijn dappere, geweldloze strijders voor een vreedzame samenleving. De NP telt 69 lidorganisaties; in Nederland is dat NEAG.

Plannen voor een Burgervredesmacht in Noorwegen

De Noorse Peace Association (Vredesvereniging) heeft een studie gedaan naar de mogelijkheden voor een burgervredesmacht in Noorwegen en een voorstel geformuleerd voor de Noorse regering. De burgervredesmacht zou opleidingen moeten verzorgen om mensen te trainen die in situaties van (dreigende) gewapende conflicten burgers kunnen beschermen en meehelpen met vredesopbouw. Het plan kan ook voor Nederland als voorbeeld dienen, maar daar zal nog veel lobbywerk voor nodig zijn.

Peace Train Europe

Met het oog op de Europese verkiezingen in juni organiseert NEAG Alternatieven voor Geweld een project onder de titel 'Peace Train Europe'. Het project wil bijdragen aan een grotere betrokkenheid van de Nederlandse kiezers bij de rol van Europa als civiele vredesmacht. Peace Train

Europe gaat van start met 3 bijeenkomsten in maart. De vervolgbijeenkomsten, waarbij de 'passagiers' van Peace Train Europe de verkiezings-programma's van politieke partijen aan hun wensenpakket toetsen vinden plaats: op 25 maart in Zwolle, op 1 april in Nijmegen en op 8 april in Amsterdam. U kunt zich aanmelden bij het secretariaat van NEAG Alternatieven voor Geweld, info@neag.nl of (020) 670 52 95.

Vredeseducatie

Vrede Leren

De Raad van Toezicht van het Platform Vredescultuur heeft zich in haar vergadering van 5 februari uitgesproken over de toekomst van het Expertisecentrum Vredeseducatie. Ook na 2010 zal het Platform zich richten op vredeseducatie in de brede zin en wordt daarbij het aanspreekpunt/verantwoordelijke voor het Expertisecentrum. Hoe dit gebeurt en welke juridische consequenties dit zal hebben moet nog worden uitgezocht. Een werkgroep van het Platform Vredeseducatie en de Stichting Leerstoelen Vredesopbouw buigt zich over een projectvoorstel voor een subsidieaanvraag. De website vrede-leren.nl – de eerste stap naar een Expertisecentrum – krijgt langzamerhand zijn definitieve vorm, maar is nog steeds niet op internet te zien.

Summerschool

De voorbereidingen voor de Summerschool Education for Peace and Human Rights 2009 zijn in volle gang. Hij zal plaats vinden van 2 tot 14 augustus. Aanmeldingen zijn al mogelijk: www.utrechtsummerschool.nl.

Interessante activiteiten

People Building Peace heeft een nieuwe Website

Het samenwerkingsverband People Building Peace Nederland heeft sinds kort een nieuwe website. Daarin vindt u niet alleen informatie over alle aangesloten organisaties, maar ook veel nieuws, een uitvoerige agenda en een overzicht van vacatures bij de lidorganisaties. Kijk

op: www.peoplebuildingpeace.nl.

Vredeswerkdag

IKV Pax Christi organiseert op zaterdag 9 mei in Utrecht een Vredeswerkdag, een voorbereidingsdag op de Vredesweek 2009. Het is een moment om te netwerken, om ideeën te verzamelen en om plannen te maken voor activiteiten tijdens de Vredesweek.

IKV Pax Christi presenteert op deze dag het Vredesweekmotto, het materiaal dat

voorhanden is ter voorbereiding van de Vredesweek en inspireert voor een thematische verdieping. Het Platform Vredescultuur zal ook een workshop verzorgen rond onze campagne Beter Geweldloos.

Voor meer info zie: www.vredesweek.nl

IKV Pax Christi is ook op zoek naar nieuwe deelnemers voor Our Future – European Integration 2009, een jongerenuitwisselingsprogramma <http://ourfuture.ikvpaxchristi.nl>

Schone Kleren Campagne

De Schone Kleren Campagne publiceerde het rapport "Cashing In". Het rapport diende als aftrap van de campagne "Better Bargain". Het rapport beschrijft de arbeidsomstandigheden van werknemers - waarvan 80% vrouwen - in India, Sri Lanka, Bangladesh en Thailand die kleding

fabriceren voor de megadetailhandel Aldi, Lidl, Carrefour, Walmart en TESCO. Onderbetaling en misbruik van vrouwen - van verbaal en fysiek geweld tot gedwongen lange werkdagen bij zwangerschap, ongelijke betaling en weinig kans op promotie - zijn meer regel dan uitzondering. 'Armoedelonen', buitensporig lange arbeidsdagen, de onmogelijkheid om je bij een vakbond aan te sluiten en het gebrek aan enige arbeidszekerheid, treffen bijna alle werknemers. Meer informatie (in het Engels) op www.cleanclothes.org/betterbargain

Wereldmars

De Wereldmars voor Vrede en Geweldloosheid, die van 2 oktober 2009 tot 2 januari 2010 over de wereld trekt, zal op 6, 7, en 8 november Nederland aan doen. De Wereldmars zal over de hele planeet gaan om een eind te maken aan de oorlogen, de atoomwapens af te schaffen en alle soorten geweld uit te bannen. In elke stad en elk land waar de Mars door komt zullen forums, ontmoetingen, festivals, conferenties en

evenementen plaatsvinden, sportieve, culturele, sociale, muzikale, artistieke, educatieve enz. Ook de campagne Beter Geweldloos van het Platform Vredescultuur zal aanhaken bij de Wereldmars.

21 maart: Internationale Dag tegen Discriminatie.

In het kader van de Internationale Dag tegen Racisme, organiseert Kleurrijk Fryslân op vrijdag 21 maart a.s. voor het eerst een kleurrijke viering in de gemeente Smallingerland. Hindoes, moslims, boeddhisten, christenen, humanisten en soefi's doen mee aan deze kleurrijke viering. Mogelijk sluiten nog anderen aan bij dit initiatief. Op de bijeenkomst van 21 maart wordt stilgestaan bij de betekenis van de door de VN uitgeroepen internationale dag tegen racisme en discriminatie.

Kleurrijke viering in het kader van de internationale Dag Tegen Racisme en Discriminatie.

Zaterdag 21 maart 2009; 19.00 uur in de R.K. Kerk De Goddelijke Verlosser, Pier Panderstraat 1, Drachten.

VREDE

Omslag van het boek VREDE

uitg. Meteor Press

ISBN 9789076522173

foto: ©NASA/Corbis.

Profiel van een lidorganisatie

REGG Platform
Respect En Geen Geweld

Het REGG Platform is een initiatief in Zeist van de Raad van Kerken in samenwerking met de lokale culturele stichting 'Meander'. De leden

van het Platform komen uit diverse maatschappelijke organisaties en voelen zich verantwoordelijk voor het doel van het Platform: het stimuleren en bevorderen van wederzijds respect in intermenselijke relaties.

Het REGG Platform is tegen het geweldsdenken en het gewelddadig handelen. Het heeft geen zin om de samenleving de schuld te geven dat mensen harder worden, want iedere dag moeten we ook kijken naar onszelf en onze eigen 'leefwereld'.

Visie van het REGG Platform is dat de samenleving als geheel interpersoonlijk respect nodig heeft. Ook wanneer mensen arm, oud of gebrekkig zijn, dan nog moeten wij hun menselijke waardigheid respecteren. Daarom wil het REGG Platform:

- Vanuit een positieve levensvisie het geheel van de Zeister samenleving bekend maken met de verbindingen tussen diverse soorten van geweld, oorzaken benoemen zodat er gericht beleid in diverse organisaties zal komen dat een beter sociaal klimaat bevordert.
- Steun geven aan hen die problemen hebben met het afnemende wederzijdse respect.
- Functioneren als mogelijke klachtenpost.
- Een spreekbuis zijn voor diegenen die dat zelf nog niet of niet meer kunnen.

De naam REGG rust op twee pijlers. De een is 'Respect' en de ander is 'Geweld'. Respect heeft een positief voorteken want daar streven wij naar. Geweld heeft een negatief voorteken want daar wenden wij ons vanaf. Maar... wat hebben zij met elkaar te maken? Om een voorbeeld te geven, het zou kunnen zijn dat de afwezigheid van respect geweld aanzuigt. Als onze verhouding tot de natuur, tot de medemens, maar ook tot de waarheid niet getuigt van respect, eerbied, positiviteit en liefde, dan ontstaat er namelijk een moreel, sociaal en spiritueel vacuüm. En dat vacuüm vult zich met geweld. Respect is het licht en geweld is de duisternis. Wanneer we spreken over Respect en Geen Geweld dan spreken we over de strijd tussen licht en duisternis.

Enkele van de activiteiten van het REGG Platform zijn : Kids tegen geweld, de Dag van Respect, een ROC-project. Zie verder www.regg.nl

Lidorganisaties

Deugdenproject Nederland
Doopsgezind Wereldwerk
Emma

Europees Centrum voor Conflict
Preventie

Franciscaanse Vredeswacht
Geweldloos Samenleven

Huis van Erasmus
Kerk en Vrede

Museum voor Vrede en
Geweldloosheid

Multicultural Women
Peacemakers Network NL

Musicians Without Borders
Pais

PBI Nederland
Pedagogen voor Vrede

Quaker Vredescommissie
REGG Platform

Stichting voor Actieve
Geweldloosheid

Stichting VredesWetenschappen
Vrouwen voor Vrede

Vrouwen Vredesinitiatieven In
Beeld

WILPF Nederland
UNOY

U kunt zich op deze nieuwsbrief abonneren via deze bon of door tenminste €5 over te maken op giro 438 6200 o.v.v. Nieuwsbrief

ik abonneer mij op deze nieuwsbrief

ik bestel brochures 'Samenwerken aan een Vredescultuur' à €2,-

ik bestel full color posters 'Samenwerken aan een Vredescultuur' à €3,-

naam:

adres:

.....

.....

Stuur deze bon naar:

Platform Vredescultuur

Postbus 1528,

3500 BM Utrecht

tel. 030-231 6666

fax 030-271 4759

platform@vredescultuur.nl

giro 438 6200